

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Ing. Viery Horčicové a soudců JUDr. Vladimíra Gabriela Navrátila a JUDr. Jaromíra Klepše ve věci

žalobkyně: **H. S.**
zastoupena advokátem Mgr. Ing. Pavlem Knoppem
sídlem Pekařská 1004/26, 602 00 Brno

proti
žalovanému: **Ministerstvo zemědělství**
sídlem Těšnov 65/17, 110 00 Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného č. j. MZE-68122/2024-14141 z 28. 11. 2024

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného č. j. MZE-68122/2024-14141 z 28. 11. 2024 **se ruší** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení 39 506 Kč do 30 dnů od právní moci rozsudku k rukám jejího zástupce, advokáta Mgr. Ing. Pavla Knoppa.

Odůvodnění:

1. Vymezení věci a napadené rozhodnutí.

1. Předmětem sporu je splnění podmínky „zemědělského obhospodařování“ ve smyslu § 7 odst. 2 písm. c) nařízení vlády č. 50/2015 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování přímých plateb zemědělcům, u některých dílů půdních bloků (dále „díl“ či „DPB“) v

žalobkynině užívání. Od splnění této podmínky se odvíjí nárok na jednotnou platbu na plochu zemědělské půdy (dále „jednotná platba“ či „platba SAPS“). Žalobní argumentace se týká především dílu 13, proto se soud i v rekapitulační části rozsudku zaměří na tento díl.

2. Žalobkyně pořádala 6. 5. 2022 Státní zemědělský intervenční fond (dále „Fond“) o jednotnou platbu pro rok 2022 na zemědělskou půdu o celkové výměře 21,21 ha. Fond provedl 21. a 22. 9. 2022 kontrolu na místě, při níž a) zjistil porušení podmínky obhospodařování u 12 dílů a b) nemohl identifikovat průběh hranice u dalších pěti dílů. Tato porušení se týkala celkem 9,02 ha půdy, tedy 74 % plochy, u níž žádné porušení zjištěno nebylo (12,19 ha). Žalobkyně podala proti protokolu o kontrole námitky, v nichž zpochybňovala obě zjištěná pochybení, ale uspěla s nimi jen v menší části, která nemá pro nynější soudní řízení význam. Fond následně rozhodnutím z 15. 3. 2023 udělil žalobkyni sankci ve výši 1,5násobku rozdílu mezi plochou uvedenou v žádosti a plochou zjištěnou při kontrole. Tato sankce přesáhla požadovanou výši dotace, a proto Fond žalobkyninu žádost zamítl. Žalobkyně se proti rozhodnutí odvolala a žalovaný první rozhodnutí Fondu zrušil a vrátil mu věc k dalšímu řízení. Fond i napodruhé žalobkyninu žádost zamítl a žalovaný také toto rozhodnutí zrušil. Napotřetí Fond rozhodnutím z 15. 7. 2024 přiznal žalobkyni platbu SAPS ve výši 40 848,83 Kč, jelikož způsobilá plocha podle něj činila 17,81 ha; jako nezpůsobilou z důvodu porušení podmínky obhospodařování naopak shledal půdu o celkové ploše 3,40 ha, vyskytující se na několika různých dílech. Konkrétně u dílu 13 s deklarovanou zemědělskou kulturou „jiná trvalá (J)“ šlo o 0,7265 ha (plocha A) a 0,0514 ha (plocha C) z deklarované výměry 1,33 ha.
3. Žalovaný v žalobou napadeném rozhodnutí souhlasil se zjištěními Fondu, podle nichž část půdy nebyla řádně obhospodařovaná. Z fotodokumentace pořízené při kontrole na místě a z protokolu o této kontrole vyplývá, že žalobkyně tuto podmínku nesplnila: na různých dílech se nacházel vzrostlejší travní porost, staršiny, vysoký plevel, náletové dřeviny či skládka klestí atp. U dílu s kulturou J byla žalobkyně povinna provést aspoň jednu základní zemědělskou operaci (t. j. sečení travního porostu v meziradí a příkmených pásech stromů a péči o tyto stromy) do 31. 8. daného roku. Seč provedená až po kontrole na místě nemá z tohoto hlediska žádnou váhu. Žalobkyně se pokoušela prokázat provedení seče v dřívější fázi roku vlastními fotografiemi, protokoly z kontroly provedené Ústředním kontrolním a zkušebním ústavem zemědělským (dále „ÚKZÚS“) 28. 7. 2022, potvrzením Státního pozemkového úřadu o existenci mezníku a svědeckými výpověďmi, ale jediným orgánem oprávněnými ověřit plnění podmínek pro jednotnou platbu je Fond. Žalobkyně vysvětlovala větší výskyt plevelu na dílu 13 pěstováním jeřábice východní (jetelnice), v jejímž porostu je výskyt plevelu přirozený, ale žalovaný s odkazem na fotodokumentaci z kontroly na místě shledal, že tato plodina se na dílu 13 nenachází. Konkrétně na tomto dílu žalovaný ve shodě s Fondem zjistil porost netravního charakteru s velkým zaplevelením, a tuto plochu tedy neuznal jako komplexně obhospodařovanou. Výskyt plevelu přitom nelze obhajovat tím, že pravidla ekologického zemědělství umožňují neposečení 5 až 15 % ploch v zájmu vyšší biodiverzity, protože žalobkyně žádá o jednotnou platbu z dotačních titulů, které to neumožňují. Žalovaný odmítl argumentaci nadprůměrným množstvím srážek v srpnu 2022 s poukazem na to, že žalobkyně měla učinit oznámení o vyšší moci, pokud jí tato okolnost znemožnila splnit její zákonnou povinnost. Žalovaný uznal, že Fond se nedostatečně vypořádal s odvolací námitkou ohledně jeřábice východní, ale tento nedostatek žalovaný dle svého přesvědčení napravil.

2. Průběh soudního řízení.

4. Žalobkyně v žalobě předeslala, že všechny plochy uvedené v jednotné žádosti naplňují podmínky pro poskytnutí dotace, avšak z důvodu procesní ekonomie brojí žalobou primárně vůči rozhodnutí o ploše dílu 13, u něž svou argumentaci považuje za nejprůkaznější. Tvrzené důvody nezákonnosti se však vztahují také k ostatním dílům, na něž nebyla žalobkyni poskytnuta dotace z důvodu „neobhospodařování“.
5. V řízení byl nesprávně zjištěn skutkový stav, jelikož plochy A a C na dílu 13 byly označeny za neobhospodařované a žalobkyně kvůli tomu neobdržela dotaci v požadované výši. Žalobkyně vylíčila, že již v únoru a březnu provedla výchovný řez stromů a následně 27. 6. 2022 tento díl posekla s výjimkou malé části C na plně zapojené travnaté části, kterou ponechala neposečenou, a úplně celý díl pak posekla na konci září 2022. Dříve tak nemohla učinit jednak kvůli podmínkám ochrany modráška (NAEKO), jednak kvůli půdě nasáklé zvýšeným množstvím srážek na přelomu srpna a září, která neumožňovala dřívější výjezd techniky. Ponechání malé části dílu 13 neposečené nemůže být žalobkyni kladeno za vinu, jelikož tak z činila z důvodu podpory opylovačů a vyšší biodiverzity. Nařízení vlády č. 76/2015 Sb., o podmínkách provádění opatření ekologické zemědělství, umožňuje ponechat každoročně 5 až 15 % výměry daného dílu půdního bloku v meziřadí a manipulačním prostoru bez seče nebo pastvy, a není důvod, proč by tomu nemělo být stejně i v případě nařízení č. 50/2015 Sb. Provedení seče 27. 6. 2022 dokládá fakt, že třeba lebeda dosahovala v den kontroly (22. 9. 2022) výšky pouze po kolena a při bližším pohledu do porostu by byly patrné stopy po seči (zmlazení). Kdyby v tom roce nebyla provedena žádná úprava porostu, byla by lebeda v září vysoká přes dva metry. Výška travního porostu byla způsobena i tím, že žalobkyně pěstovala na dílu 13 jestřabnici východní, v jejíchž porostech je výskyt plevelu obvyklý. U této rostliny se v prvních letech provádí jen jedna jarní seč, aby v průběhu léta zesílila a nestresovaly ji opakované seče. Dle doporučení a dlouholetých zkušeností šlechtitele odrůdy se druhá seč provádí až na podzim (cca konec září). Do porostu jestřabiny východní navíc nejsou povoleny žádné herbicidy. Pracovníci Fondu však nejspíš tyto znalosti nemají a dost možná rostlinu ani nepoznají, protože ji pěstuje v celé České republice jen šest zemědělců.
6. Žalobkyně zdůraznila, že samotný výskyt plevelů nepředstavuje problém z hlediska legislativy, pokud nejde např. o výskyt sledovaných karanténních organismů dle zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči. Po žalobkyni nelze žádat, aby udržovala každý m² po dobu celého roku bez jakéhokoli plevelu. Pojem „zemědělské obhospodařování“ by měl být vykládán s ohledem na svůj smysl a účel. Žalobkyně dále namítla, že žalovaného názor, podle něž seč musela být provedena do 31. 8., nemá oporu v právních předpisech; jedná se o svévolné rozšiřování povinností zemědělců nad rámec zákona. Svá tvrzení žalobkyně dle svého přesvědčení prokázala fotografiemi i dalšími důkazy, které však správní orgány odmítly provést, a žalobkyně se tak z napadeného rozhodnutí nedozvěděla odpovědi na své námítky. Předložila např. fotografie renomovaného slovenského fotografa Jakuba Cibíka, pořízené právě na dílu 13 v rámci exkurze konané 20. 8. 2022, které se zúčastnilo cca 20 lidí a na jejímž základě vyšel o pár dnů později článek v magazínu *SME Dom a záhrada*. Již na první pohled je přitom zřejmé, že se na fotografiích nachází stejná plocha jako na těch pořízených při kontrole. Fotodokumentace Fondu však je nedostatečná, nekvalitní a má nízkou důkazní hodnotu. Navíc se Fond při hodnocení některých fotografií odchýlil od závazného právního názoru vysloveného v prvním rozhodnutí žalovaného, podle něž díl 13 nevykazuje známky starých neposečených rostlin, a dospěl k fakticky opačnému závěru.

Žalovaný pak toto pochybení v nyní napadeném rozhodnutí nepochopitelně přešel. Žalobkyně vyjádřila přesvědčení, že postup při zjišťování skutkového stavu je stížen závažnými vadami od samého počátku a nepřezkoumatelné je už rozhodnutí o jejích námitkách proti protokolu o kontrole na místě.

7. Žalovaný ve vyjádření k žalobě zopakoval zásadní argumenty uvedené ve svém rozhodnutí a setrval na jeho správnosti. Nad rámec toho podotkl, že i kdyby se na žalobkyni teoreticky mohlo vztahovat nařízení vlády č. 76/2015 Sb., což nadále popírá, žalobkyně by podmínky dotace nesplnila, protože se neposečené plochy nenacházely jen v meziřadí a manipulačním prostoru, jak vyžaduje nařízení, ale také v příkmenných pásech. Stanovení termínu 31. 8. daného roku pro provedení zemědělské operace žalovaný vysvětlil tím, že tento termín je kontrolním obdobím pro jednotnou platbu, a proto na jeho konci musí být seznatelné, zda je půda řádně obhospodařována. K argumentaci vysokými srážkami žalovaný podotkl, že v takovém případě měla žalobkyně ohlásit zásah vyšší moci, avšak neučinila tak. Fotografie předložené žalobkyní žalovaný samozřejmě posoudil jako součást spisového materiálu, ale byly irelevantní, protože neobsahovaly geolokační a časové údaje, a nebylo tak jednoznačně zřejmé, že šlo o žalobkyniny pozemky. Při kontrole na místě bylo pořízeno 129 fotografií, z nich osm na dílu 13, a prokazují, že se na tomto dílu nenachází jestřabina východní, nýbrž jen porost netravního charakteru s velkým zaplevelením. K údajnému rozporu napadeného rozhodnutí s prvním rozhodnutím žalovaného uvedl žalovaný, že ve svém prvním rozhodnutí neuložil Fondu zhodnotit sporné díly půdních bloků jako způsobilé pro platbu dotace, nýbrž v každém jednotlivém případě toliko řádně zdůvodnit (případně přeměřit) vypočtenou nezpůsobilou plochu pro platbu dotace.
8. Žalobkyně v replice částečně zopakovala svou dřívější argumentaci a vyjádřila podiv nad tím, že jí žalovaný radí, že měla oznámit zásah vyšší moci. Tento prostředek se používá v případech, kdy zemědělec nesplní kvůli vyšší moci svou zákonnou povinnost. Tu však žalobkyně splnila; vyššími srážkami pouze odůvodňuje vyšší porostu na pozemcích v době kontroly a pozdější termín druhé seče, vše zcela v souladu s podmínkami dotace. Dále žalobkyně popíchla žalovaného, ať tedy blíže identifikuje onen „porost netravního charakteru“, když považuje vlastní fotografie za dostatečně průkazné. Naopak žalobkyně odmítla výhrady žalovaného vůči jejím vlastním fotografiím dílu 13: pořídila je třetí, nezávislá osoba při veřejné události za přítomnosti mnoha dalších osob; ztotožnění pozemku lze provést porovnáním s fotografiemi ve spisu a samotná fotografie obsahuje digitální informaci o tom, že byla pořízena 20. 8. 2022. Žalobkyně však ví i z dalších řízení, že Fond i žalovaný odmítají přihlížet k fotografiím předloženým účastníky řízení, i když jsou pořízeny prostřednictvím nové aplikace GTFoto, umožňující vložení geotagovaných fotografií.
9. Žalovaný v duplice uvedl, že opětovně vyhodnotil fotografie dílu 13 pořízené při kontrole a identifikoval na nich vzrostlé plevely, zejména merlík bílý a laskavec ohnutý. Jedná se o silně invazivní druhy plevelů, které mají mizivý environmentální přínos a podpora jejich rozmnožování je v rozporu s § 3 odst. 1 písm. a) zákona o rostlinolékařské péči. Žalovaný odmítl tvrzení, že nepřihlíží k fotografiím pořízeným v aplikaci GTFoto zavedené do praxe v roce 2023; tyto důkazy naopak vyhodnocuje a ty průkazné také uznává. To však není případ žalobkyniných fotografií.
10. Žalobkyně v triplice označila žalovaného argumentaci za *gaslighting*. Na pěstování jestřabnice východní žalobkyně samozřejmě trvá, ostatně to celou dobu prokazuje, a nově

přikládá i aktuální exporty fotografií z aplikace GTFoto. Stejně tak nesmyslné je tvrzení, že žádná část půdního dílu 9 nebyla uznána jako způsobilá; opak vyplývá z protokolu o kontrole, podle nějž bylo uznáno 0,38 ha z 0,72 ha. Tuto polemiku však žalobkyně považuje za marginální. Následně žalobkyně zpochybnila hodnocení plevelů nacházejících se na fotografiích pořízených při kontrole, které provedl žalovaný v duplice. Podle žalobkynina názoru jsou merlík bílý i laskavec ohnutý běžné a v zásadě neškodné plevely. Nekvalitní fotografie neumožňují jednoznačně určit, jaké plevely jsou na nich zachyceny, ale i z nich je zřejmé, že dominantním druhem je lebeda lesklá [nejvíce z fotografie (530-1190)6602_13_06]. Jde o jednoletou rostlinu, vysokou až 250 cm, ale citlivou na mráz. Je tedy nepochybné, že zde vyrostla po první seči jeřábiny ze semenné banky (tj. byla přítomná na pozemku, když to ještě byla orná půda jiného zemědělce předtím, než ho začala užívat žalobkyně). V dalších letech tento druh z pozemku vymizel, protože pokud se neoře a jenom se seče, nemá se jako jednoletka šanci uplatnit.

11. Při soudním jednání 26. 6. 2025 oba účastníci shrnuli obsah svých podání a setrvali na svých návrzích. Žalovaný zdůraznil, že obhospodařování musí být na pozemku zřejmé po dobu celého roku, a tedy i při kontrole. Pokud se pozemek v kteroukoli část roku nejeví jako obhospodařovaný, není splněna podmínka dotace. Žalobkyně opáčila, že účelem dotace není, aby zemědělec sekl desetkrát pozemek, i když to není potřeba, ale aby se o něj staral s ohledem na jeho smysluplné hospodářské využití. Žalobkyně též připomněla, že plochu s jeřabinou východní mohla před kontrolou posekat pouze jednou, protože rok po jejím vysazení by ji více sečí zabilo. Účastníci řízení se také přeli o to, zda se podmínky NAEKO vztahují rovněž na plochu C dílu 13, a nakonec se shodli, že nikoli. Neposečení této plochy v červnu 2022 však bylo podle žalobkyně odůvodněno snahou o větší biodiverzitu.
12. Žalobkyně označila v žalobě velký počet důkazů, ale ty se až na několik výjimek nacházejí ve správním spisu, jímž se dokazování neprovádí (např. rozsudek NSS 9 Afs 8/2008, č. 2383/2011 Sb. NSS z 29. 1. 2009). Přesto soud považoval za vhodné provést důkaz několika fotografiemi, neboť na jejich obsahu se účastníci řízení neshodnou. Šlo o fotografii (530-1190)6602_13_01.JPG pořízenou při kontrole a fotografii DSC02606.JPG včetně jejího výřezu s žalobkyninými popisky, obsažené na stranách 10 a 11 odvolání z 19. 3. 2023.
13. Naproti tomu soud pro nadbytečnost neprovedl žalobkynin navržené důkazy: 1) Článek s rozhovorem „M. S.: *Aj v suchých rokoch mám dobré výnosy*“. 2) Screenshot digitální informace o fotografii DSC02606.JPG. 3) Výslech inspektorky ÚKZÚZ I. R. 4) Výslech žalobkynina manžele, M. S. 5) Vypracování znaleckého posudku za účelem zjištění, zda se na dílu 13 v době kontroly nacházela jeřabina východní, včetně ohledání místa samého. 6) Fotografií (530-1190)6602_13_02 (ta je součástí správního spisu) s vyznačeními, která podle žalobkyně dokládají výskyt jeřábiny východní. 7) Odkazy na internetové stránky obsažené v triplice, jímž žalobkyně navrhla prokázat vlastnosti plevelů merlíku bílého a laskavce ohnutého. Obsah správního spisu totiž poskytuje i bez provedení těchto důkazů dostatečné podklady pro rozhodnutí soudu. Stejně tak soud neprovedl důkaz 8) exportem fotografií z aplikace GTFoto, jimiž chtěla žalobkyně prokázat výskyt jeřábiny východní na půdním dílu 13, neboť tento důkaz ani podle žalobkynina tvrzení nezachycuje stav v době posuzované napadeným rozhodnutím, nýbrž v roce 2025. Stejně tak soud nepovažoval za potřebné provést důkaz ohledáním 9) zhruba 130 cm vysoké rostliny, kterou žalobkyně přinesla s sebou na jednání „přímo z pole“ a kterou označila za jeřabnici východní.

3. Posouzení věci.

14. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Následně přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí i řízení, které mu předcházelo, v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán [§ 75 odst. 1 a 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, (dále „s. ř. s.“)], jakož i z pohledu vad, k nimž je povinen přihlížet z úřední povinnosti; přitom vycházel ze skutkového a právního stavu v době vydání rozhodnutí.
15. Naopak v tomto řízení soud nemůže hodnotit způsob, jakým Fond v rozhodnutí z 11. 1. 2023 vypořádal žalobkyniny námitky proti protokolu o kontrole na místě. Toto rozhodnutí totiž nezasáhlo do jejích práv a povinností, a není tak rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. Veškeré námitky proti postupu Fondu při zjišťování skutkového stavu, proti samotným skutkovým zjištěním i proti tomu, jak se Fond a žalovaný vypořádali s jejími důkazními návrhy, může žalobkyně uplatnit v žalobě proti nyní přezkoumávanému rozhodnutí, což ostatně také činí.
16. S ohledem na strukturu žaloby, jejíž argumentace směřuje takřka výlučně proti závěrům týkajícím se půdního dílu 13, se bude soud zabývat nejprve právě tímto dílem, u nějž je v evidenci půdy deklarována zemědělská kultura „jiná trvalá (J)“.
17. Důvodem pro neposkytnutí jednotné platby v požadované výši bylo u tohoto půdního dílu nesplnění podmínky „zemědělského obhospodařování“ dle § 7 odst. 2 nařízení vlády č. 50/2015 Sb. Podle tohoto ustanovení *Fond poskytne žadateli jednotnou platbu na plochu zemědělské půdy, která je [...] b) evidována v evidenci využití půdy na žadatele nejméně ode dne doručení žádosti Fondu do 31. srpna příslušného kalendářního roku, c) žadatelem zemědělsky obhospodařována v příslušném kalendářním roce po celou dobu, po kterou je evidována v evidenci využití půdy na žadatele [...]*.
18. Žalovaný tuto podmínku vyložil na straně 7 svého rozhodnutí tak, že pro kulturu J „*nejsou výslovně stanoveny termíny seče v žádném nařízení, jak uvádí odvolatel, avšak dle nařízení vlády je kontrolní období pro platbu SAPS stanoveno do 31. 8. daného roku a dále žadatelé musí zemědělsky obhospodařovat pozemky po celou dobu po kterou jsou na ně evidovány v LPIS. Dle Ministerstva jiná trvalá kultura sice nemá produkční charakter, ale spíše enviromentální, tudíž by bylo možné při provedení případné KNM tolerovat vyšší porost, nicméně KNM byla provedena po konci kontrolního období a Ministerstvo je toho názoru, že do konce kontrolního období by na ní měla být provedena alespoň jedna agrotechnická operace.*“ (Podtrhl soud.) Potřebu provedení alespoň jedné zemědělské operace potvrdil žalovaný také na dalších místech svého rozhodnutí, byť ve vztahu k jiným půdním blokům: „*Pokud by byl alespoň jednou sečen / zmulčován do 31. 8. 2022, pak by se na předmětném DPB v době KNM nenacházely stařiny, vzrostlejší travní porost, náletové dřeviny, skládka klestí.*“ (s. 7). „*Dle Ministerstva tato místa nemohou být uznána jako způsobilá ve smyslu obhospodařování, jelikož na nich nejsou zjevné známky alespoň jedné agrotechnické operace - seče v daném roce.*“ (s. 8).
19. Žalobkyně souhlasí s žalovaným v tom, že obhospodařování v daném roce musí spočívat přinejmenším v jedné zemědělské operaci (bod 23 žaloby), a také soud považuje tento výklad za logický. Požadavek každoročního zemědělského obhospodařování vyžaduje podle názoru soudu určité aktivní konání, a jestliže je jednotná platba poskytována zvlášť za každý kalendářní rok a jestliže ji lze poskytnout jen na půdu zemědělsky obhospodařovanou po celou dobu, kdy je v evidenci půdy, pak by v daném roce měla být na půdě provedena přinejmenším jedna zemědělská operace (pokud ovšem postačuje k obhospodařování půdy

po celou vyžadovanou dobu). Počet vyžadovaných operací nelze podle názoru soudu stanovit paušálně, ale bude se nutně lišit v závislosti na způsobu využití půdy, pěstovaných plodinách apod. To však není pro posuzovanou věc podstatné, jelikož spor se vede o to, zda žalobkyně provedla na půdě alespoň jednu takovou operaci. Žalobkyně přitom ve správním řízení poukazovala mimo jiné na to, že díl 13 posekla znova koncem září 2022, a tedy svou zákonnou povinnost splnila už jen tím.

20. Při soudním jednání žalovaný předestřel názor, že obhospodařování musí být na pozemku zřejmé po dobu celého roku, a pokud se pozemek kdykoli jeví jako neobhospodařovaný, dotaci nelze poskytnout. Tento názor však odporuje shora citovaným pasážím. Žalovaný sice na několika místech uvedl, že zemědělec musí obhospodařovat své pozemky „*po celou dobu jejich evidence v systému*“ (s. 7 a 10), z hlediska soudního přezkumu považuje soud za významné opakované výslovně ujištění, že žalobkyně musela provést v daném roce „aspoň jednu zemědělskou operaci“. Vnitřní rozpory a nejasnosti v napadeném rozhodnutí nemohou jít podle názoru soudu k žalobkynině tíži. Přesto soud považuje za vhodné předeslat, že ani kdyby byl tento názor žalovaného pravdivý, napadené rozhodnutí by neobstálo, jelikož se dostatečně nevypořádalo s žalobkyninou obranou, že stav zjištěný při kontrole nevykazuje znaky neobhospodařování (podrobněji k tomu níže).
21. Žalovaný založil své rozhodnutí na tvrzení, že ona jedna zemědělská operace musí být provedena do 31. 8. daného roku, a tento závěr dovodil patrně z § 7 odst. 2 písm. b) nařízení vlády. S tímto výkladem soud ve shodě s žalobkyní nesouhlasí. Z citovaného ustanovení vyplývá pouze to, že jednotnou platbu lze nárokovat jen na půdu, která je v evidenci využití půdy nejméně ode dne doručení žádosti Fondu do 31. 8. příslušného kalendářního roku. Pokud je půda evidovaná pouze do tohoto termínu, pak musí být ona zemědělská operace logicky provedena do jeho skončení. Avšak nutně z toho nevyplývá, že je-li půda evidována po celý kalendářní rok, musí být operace provedena rovněž do 31. 8. Naopak zamýšlel-li by zákonodárce stanovit pro všechny případy tento určitý termín, lze předpokládat, že by tak učinil v odstavci 3, který právě takové případy upravuje (podle něj se u travních porostů zemědělským obhospodařováním rozumí pastva včetně likvidace nedopasků v termínu do 31. 7. a v některých případech do 31. 8., nebo seč a odklizení biomasy v termínu do 31. 7. a v některých případech do 31. 8.). Tuto úlohu tak termín stanovený v odstavci 2 písm. c) zjevně neplní.
22. Soud tím kategoricky netvrdí, že termín stanovený žalovaným nemůže být správný, ale neobstojí na základě argumentů předestřených v napadeném rozhodnutí a v soudním řízení. Je přitom primárně na žalovaném, aby tuto otázku objasnil. Pro případ, že by žalovaný na tomto názoru setrval, soud v zájmu procesní efektivity považuje za nezbytné vypořádat také ostatní žalobní body.
23. Podle žalovaného nebylo prokázáno, že žalobkyně provedla v daném roce před kontrolou na místě na větší části dílu 13 jakoukoli zemědělskou operaci. Konkrétně uvedl, že „*dle zjištění SZIF se zde nacházel nesečený, starý a silně zaplevelený travní porost. Po pečlivém prostudování dokumentace Ministerstvo potvrzuje závěr SZIF a argument odvolatele, že je zde pěstována jestřabina východní tak považuje za nerelevantní. Ministerstvo posoudilo porost na fotografiích (530-1190)6602_13_01 a (530-1190)6602_13_02 jako porost netravního charakteru s velkým zaplevelením. Tuto plochu tedy nelze uznat jako komplexně obhospodařovanou v roce 2022.*“

24. Žalobkyně tvrdila v průběhu celého správního řízení, poprvé již v námitkách proti protokolu o kontrole (a činí tak i v žalobě), že v roce 2022 provedla na dílu 13 tyto činnosti: výchovný řez (únor-březen); seč celého dílu (travního porostu, porostu jetelovin i porostu s kulturními druhy meziplojin) dne 27. 6. 2022 s ponecháním malé neposečené části na plně zapojeném travním porostu v západní části, kterou posekla na podzim (oblast C); následnou ruční seč křovinořezem kolem příkmenného pásu na prvních čtyřech řadách od východu. Na podporu svých tvrzení předložila v průběhu správního řízení řadu důkazů, zejména fotografie (u dílu 13 šlo postupně o více než 15 fotografií); protokol o kontrole ÚKZÚZ provedené 28. 7. 2022; sdělení Zemědělského výzkumu, spol. s r.o., o pěstování jestřabiny východní. Dále žalobkyně již v prvním odvolání uvedla, že posečení pozemku ke dni 28. 7. 2022 je připravena potvrdit inspektorka I. R. z ÚKZÚZ, a připojila její e-mailovou adresu a telefonní číslo.
25. Žalovaný se k těmto důkazním návrhům vyjádřil na straně 5 napadeného rozhodnutí takto: *„K argumentu odvolatele, že své DPB řádně obhospodařoval, což je schopen dokázat vlastní fotodokumentací zaslanou spolu s odvoláním, protokoly z kontroly ÚKZÚZ, potvrzením SPÚ a svědeckými tvrzeními, Ministerstvo uvádí, že jedinou akreditovanou platební agenturou v České republice, která ověřuje plnění podmínek pro platbu SAPS stanovené nařízením vlády, je SZIF a také ji vyplácí. Postavení SZIF je upraveno zákonem, který v § 1 odst. 2 písm. a) stanovuje, že „Fond v souladu s právními předpisy, právem Evropské unie a mezinárodními smlouvami, kterými je Česká republika vázána, rozhoduje o poskytnutí dotace a kontroluje plnění podmínek poskytnutí dotace“. Tento argument odvolatele tedy není relevantní.“*
26. Ověřit splnění podmínek pro jednotnou platbu je oprávněn samozřejmě pouze Fond. Neznamená to však, že Fond může vycházet jen z těch podkladů, které sám pořídí, a ostatní zavrhnout jako irelevantní. Podle § 50 odst. 1 správního řádu *podklady pro vydání rozhodnutí mohou být zejména návrhy účastníků, důkazy, skutečnosti známé správnímu orgánu z úřední činnosti, podklady od jiných správních orgánů nebo orgánů veřejné moci, jakož i skutečnosti obecně známé.* Podle odstavce 4 *pokud zákon nestanoví, že některý podklad je pro správní orgán závazný, hodnotí správní orgán podklady, zejména důkazy, podle své úvahy; přitom pečlivě přihlíží ke všemu, co vyšlo v řízení najevo.* Jinými slovy: pokud zákon nestanoví, že některý podklad (například pravomocné rozhodnutí jiného správního orgánu či soudu nebo tzv. závazné stanovisko) je pro správní orgán závazný, hodnotí správní orgán podklady, zejména důkazy, podle své úvahy v rámci zásady volného hodnocení důkazů. Přitom musí přihlížet ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, včetně toho, co uvedli účastníci řízení. Své úvahy pak musí umět odůvodnit v rozhodnutí s ohledem na § 68 odst. 3 správního řádu, ve kterém je správním orgánům stanovena povinnost uvádět ve svých rozhodnutích mimo jiné i podklady pro jejich vydání a úvahy, kterými se při jejich hodnocení řídily. Definici volného hodnocení důkazů obsahuje například rozhodnutí NSS 7 As 11/2007 z 20. 9. 2007: *„Hodnocení důkazů podle vlastního uvážení správního orgánu je myšlenkovou úvahou, při které usuzující přijímá jedno tvrzení a odmítá jiné, přičemž se opírá o logické, systematické, historické, pravděpodobnostní, věrohodnostní atp. úsudky, které uvede v odůvodnění svého rozhodnutí.“* Zároveň platí, že *„[n]ení na libovůli správního orgánu, jakým způsobem s návrhy účastníků na provedení důkazů naloží, neboť správní orgán sice není ve smyslu § 52 správního řádu povinen všechny důkazy navržené účastníky provést, pokud však některé z nich neprovede, musí v odůvodnění rozhodnutí uvést, proč se tak stalo. Správní orgán je oprávněn, ale i povinen odpovědně vážit, které důkazy je třeba provést, zda je potřebné stav dokazování doplnit a posuzovat důvodnost návrhů stran na doplnění dokazování. Zásada volného hodnocení důkazů*

neznamená, že by bylo rozhodujícím orgánu dáno na výběr, které z provedených důkazů vyhodnotí a které nikoli a o které opře skutkové závěry a které opomene.“ (rozsudek NSS 5 As 29/2009-48 z 13. 11. 2009).

27. Žádný právní předpis nestanoví, že by byl protokol o kontrole pro Fond jediným závazným podkladem. Jako důkaz tak mohlo sloužit vše, co bylo způsobilé přispět ke spolehlivému zjištění skutkového stavu, a správní orgány byly povinny odůvodnit, proč žalobkyní navržené důkazy neprokazují její tvrzení. Žalovaný opakovaně odkázal na dvě fotografie pořízené při kontrole (jsou to ty citované v bodě 23 rozsudku), ale nijak nevyvrátil žalobkynina tvrzení, že její fotografie prokazují provedení seče koncem června 2022. V tomto ohledu tak je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.
28. Až ve vyjádření k žalobě (s. 5) žalovaný uvedl, že žalobkyní předložené fotografie „*postrádají geolokační a časové údaje, tudíž nemohly být brány v potaz jako relevantní v jednotlivých odvolacích řízeních, neboť nelze dospět k jednoznačnému závěru, že se jedná o pozemky žalobkyně.*“ Tyto úvahy měly být vyjádřeny v napadeném rozhodnutí, které soud nyní přezkoumává, ale s ohledem na další průběh správního řízení soud považuje za vhodné se k některým fotografiím založeným ve správním spisu a jejich hodnocení ze stravy žalovaného vyjádřit. Předně není pravda, že z fotografií (přínejmenším některých) není zřejmé, že zachycují díl 13. Žalobkyně v žalobě správně poukázala na to, že např. ze srovnání fotografie Fondu (530-1190)6602_13_01.JPG a žalobkyniny fotografie DSC02606.JPG je zřejmé, že zachycují stejné místo na dílu 13 (vyplývá to z porovnání horizontu a stromů). Tato fotografie je přitom pro posouzení věci významná, neboť z ní očividně pochází detail, na němž žalobkyně pomocí nakreslených šipek poukazovala na lístky jestřabiny východní nacházející se na dílu 13, o níž žalovaný konstatoval, že se na půdě nenachází. Přiložila i několik dalších fotografií, jež podle jejích tvrzení zachycují tuto rostlinu ve větším detailu. Soud nehodnotí, jestli se na těchto fotografiích skutečně vyskytuje jestřabina východní, k tomu nemá odborné znalosti. Bylo úkolem žalovaného tuto otázku zodpovědět, ale on se k uvedené fotografii a jejímu detailu nijak nevyjádřil. Právě jejím pěstováním přitom žalobkyně odůvodňovala jednak relativně vysoký vzrůst porostu při kontrole, jednak větší výskyt plevelu.
29. Ohledně absence časových údajů soud poznamenává, že nejsou zobrazeny v samotných fotografiích, jako je tomu u těch pořízených při kontrole. Tyto fotografie však byly žalovanému zjevně zaslány v elektronické podobě, a mělo by být tedy možné ověřit datum jejich pořízení v metadatech souborů, na která poukazuje v replice žalobkyně. To však žalovaný neučinil, ačkoli jde o zásadní předpoklad hodnocení těchto důkazních návrhů, a jeho hodnocení je i v tomto ohledu nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Soud digitální soubory zaslané ve správním řízení žalobkyní k dispozici neměl, neboť mu žalovaný předložil v rámci správního spisu pouze kopie, a bude na žalovaném, aby toto hodnocení provedl v dalším řízení. Jeho výsledek soud v tuto chvíli nijak nepředjímá. Pro úplnost však podotýká, že datum pořízení těchto fotografií lze teoreticky ověřit i jinak: například žalobkyně argumentuje tím, že fotografie byly pořízeny 20. 8. 2022 fotografem Jakubem Cibíkem při návštěvě přibližně 20 lidí, o níž pak vznikl článek ve slovenském magazínu *SME Dom a zábrada* vydaném 23. 8. 2022. To by však pochopitelně vyžadovalo větší součinnost žalobkyně, jelikož není úlohou žalovaného vyhledávat důkazy k prokázání jejích tvrzení. (Jen na okraj pak soud podotýká, že polemika účastníků řízení ohledně (ne)akceptování fotografií s časovými a geolokačními údaji, pořízených v aplikaci GTFoto, ze strany žalovaného nemá v nynější věci žádný význam, neboť tato aplikace je

podle vyjádření žalovaného v provozu až od roku 2023, a žalobkyně jí tak objektivně nemohla využít.)

30. K samotnému obsahu fotografií soud uvádí, že žalobkyně již v námitkách proti kontrolnímu protokolu (ale také v posledním odvolání) k dílu 13 uvedla: „Na DPB je 6 řad stromů, přičemž tyto výsadby vznikaly postupně v letech 2016-2021. Nejstarší výsadby a zatrávnění proběhlo v západní části pozemku, kde je 1x brušňové stromořadí a 1x kdouloňovo-mišpulové stromořadí. Zbytek pozemku byl využíván nejdříve jako orná půda, v roce 2021 byly na 3 segmenty vysety jeteloviny (1. segment od východu úroční se štírovníkem, další 2 segmenty jestřabina východní). Porosty jestřabiny se zapojují pomalu (cca 3-4 roky po výsevu), v prvních letech jsou proto výrazně zapleveleny. Na 3. segmentu se pěstují vícedruhově směsi meziploidy, protože do této proluky je naplánována výsadba na živiny náročných ovocných dřevin (v současné době jsou sazenice předpěstovány na zakázku v ovocné školce s plánovaným termínem výsadby na podzim 2023). V severní části 3. segmentu se vyskytují plevele, kromě jiných lebedy. Nicméně jejich výskyt budoucími využití nepřekáží, naopak po zapracování do půdy fungují stejně jako pěstované kulturní meziploidy (hořčice, ředkev olejná, komonice, len, ...).“ Dále žalobkyně již ke druhému odvolání přiložila potvrzení Zemědělského výzkumu, spol. s r.o., která „jako šlechtitelka jestřabiny východní odrůdy ‚Lena‘“ potvrdila, že „se jedná o vytrvalou a bujně rostoucí rostlinu z čeledi bobovité, která má intenzivní růst a rychlé obrůstání po sečích. Výška rostlin před první sečí dosahuje výšky kolem 120-140 cm, před druhou sečí 50-70 cm, před třetí sečí až 50 cm. Rostliny za příznivých srážkových poměrů mohou dorůst ještě i do vyšší výšky.“ V třetím odvolání (s. 45) žalobkyně připojila fotografii vzrostlé jestřabiny východní, jimiž dokládala její skutečnou výšku a vzhled.
31. Lakonické konstatování žalovaného, že na jeho dvou fotografiích (těch uvedených v bodu 23 tohoto rozsudku) se jestřabina východní nevyskytuje, k vyvrácení žalobkyniny argumentace a důkazů nepostačuje. Aby byl závěr žalovaného přezkoumatelný, bylo by třeba, aby uvedl, jaké rostliny se na daných fotografiích skutečně nachází, proč nejde o jestřabinu východní, které zaznamenané okolnosti její výskyt vylučují nebo činí nepravděpodobným, nebo aby nabídl jiné konkrétní důvody, proč žalobkynina verze neobstojí. To žalovaný učinil částečně až v duplice, avšak podle setrvalé judikatury správních soudů nedostatky napadeného rozhodnutí nelze odstraňovat v řízení před soudem (např. rozsudky NSS 1 A 629/2002-25, č. 73/2004 Sb. NSS z 18. 9. 2003, 4 Ads 152/2011-62 z 19. 4. 2012, 2 Azs 193/2014-20 z 18. 12. 2014, 10 Azs 240/2019-22 z 3. 10. 2019).
32. Za zásadní soud ovšem považuje, že těmito fotografiemi žalobkyně nechtěla prokázat jen pěstování jestřabiny východní, ale také provedení seče v červnu 2022. Porost na jejích fotografiích je totiž podstatně nižší než na fotografiích pořízených Fondem při kontrole na místě, a sám žalovaný připustil, že na půdě s kulturou J lze s ohledem na její neproduktivní charakter tolerovat vyšší porost (s. 7 napadeného rozhodnutí). Již v námitkách proti kontrolnímu protokolu žalobkyně uvedla: „Seč na celém půdním bloku proběhla 27.6.2022. Důkazem tohoto tvrzení je fakt, že třeba ta lebeda dosahovala dne 22.9.2022 v den kontroly výšky pouze po kolena a při bližším pohledu do porostu by byly patrné stopy po seči (zmlazení). Bohužel inspektor o problému s tímto DPB dne 22.9.2022 pověřenou osobu neinformoval. Kdyby ji informoval, mohli by společně znovu navštívit předmětný DPB a tyto důkazy mohli být předloženy. Kdyby v roce nebyla provedena žádná úprava porostu, byla by lebeda v září vysoká přes 2 metry.“ V prvním odvolání k jedné fotografii dílu 13 doplnila: „Dále je vidět, že tráva ovsík vyvýšený již nemetá (nekvete) do výšky 1,5 metru, ale pouze do výšky pár centimetrů, což je jednoznačný důkaz seče provedené v době květu (t.j. 27.6.2022). Pokud by byl tento DPB v roce

neposečený, dosahoval by ovsík vyvýšený v srpnu i v září výšku minimálně 1,5 metru. Také výška plevelů (merlík bílý, lebeda) je kolem 10-20 cm, pokud by nebyly v červnu posečeny, dosahovali by výšku 1,5-2 metry (t.j. lidem na předešlé fotce by sahaly nejméně do pasu). [...] Kdyby v roce nebyla provedena žádná úprava porostu, byl by porost vysoký alespoň 1 m, jak je vidět na sousedních plochách s mozaikovitou sečí, kde do doby kontroly zatím žádná seč neproběhla.“ Ve druhém i třetím odvolání pak žalobkyně shrnula: „V druhé půlce září nelze jednoduše zjistit druh pěstované plodiny, neboť jsou většinou už sklizeny a na pozemku se nachází pouze strniště. Je běžné, že se na strništi vyskytují plevely. Ze samotného výskytu plevelů nelze bez dalšího vyhodnotit pozemek jako zemědělsky neobhospodařovaný, nezemědělské plochy, nezpůsobilé plochy nebo neodpovídající žádné zemědělské kultuře. Důležité je posuzovat posklizňové zbytky, juvenilní obražející části pěstovaných kulturních rostlin atd.“

33. Žalovaný na straně 11 napadeného rozhodnutí oponoval argumentaci předestřené v průběhu správního řízení konstatováním, že „fotografie z KNM podporují závěry SZIF učiněné na základě protokolu z KNM o neobhospodařování a zaplevelení, Ministerstvo tyto závěry považuje za správné a ztotožňuje se s nimi. [...] Odvolatelovy tzv. mozaikovité seče jsou také identifikovatelné, nicméně neposečené části dosahují značné výšky a stupně zaplevelenosti. Pokud by měl odvolatel své pozemky řádně posečené/sklizené (do termínu 31. 8. dle nařízení vlády) jak tvrdí, nemohly by fotografie zachycovat opačný stav. Ministerstvo dodává, že KNM byla provedena v měsíci září, kdy od začátku tohoto měsíce po dobu provedení kontroly není již vegetace v tak bujném růstu, a proto by tedy porosty nemohly mít takovou výšku, jakou zaznamenala KNM, kdyby byly řádně obhospodařeny/posečeny do 31. 8. K argumentu odvolatele, že své pozemky řádně posekl Ministerstvo uvádí, že stav pozemků neodpovídá odvolatelovu tvrzení, což je patrné i z protokolu a fotografií z KNM.“
34. Soud již výše shledal, že žalovaný vystavěl své rozhodnutí na předpokladu, že v daném kalendářním roce je třeba na půdě provést aspoň jednu zemědělskou operaci: nikoli že musí být provedena právě 31. 8., ale *kdykoli* před tímto termínem. Soud předně přisvědčil žalobkyni, a to nepochybně ani žalovaný, že samotný výskyt *nějakého* plevelu na pozemku ve druhé polovině září neprokazuje jeho neobhospodařování v daném roce. S ohledem na žalobkyninu obranu byl proto žalovaný povinen přezkoumatelně vysvětlit, proč výška, hustota či typ plevelu prokazuje, že v daném roce žádná operace provedena nebyla, případně že i přes provedení takové operace nelze díl 13 považovat za zemědělsky obhospodařovaný. Zatímco žalobkyně poukazovala na konkrétní druhy rostlin, na to, jak vysoké by byly v případě jejich dřívějšího neposečení, či na rozdíly ve výše rostlinstva na různých částech dílu 13, jež mělo dokládat dřívější posečení některých částí, nebo vysvětlovala, proč mohla plochu s ještěřabinou posekat před kontrolou pouze jednou, žalovaný se omezil na krajně obecné a nepodložené tvrzení, že kdyby žalobkyně pozemek řádně obhospodařovala, nemohl by vypadat takto, podepřené několika značně obecnými pojmy jako „značná výška“ a „značný stupeň zaplevelenosti“. Tato úvaha je však ve světle žalobkyniny argumentace nepřezkoumatelná a spoléhá v podstatě jen na to, že jí soud uvěří. Ačkoli Fond i žalovaný jsou vybaveni odborným personálním aparátem potřebným k plnění úkolů stanovených zákonem, a lze u nich tedy předpokládat kompetenci k posuzování předestřených otázek, byť ji žalobkyně u ještěřabiny východní zpochybňuje, jejich rozhodnutí musejí stát na přezkoumatelných úvahách.
35. Pominout v této souvislosti nelze ani změnu hodnocení důkazů, k níž došlo v průběhu správního řízení a na kterou žalobkyně v žalobě upozornila. Žalovaný ve svém prvním rozhodnutí k půdnímu dílu 13 uvedl: „Na fotografiích z KNM (530-1190)6602_13_01.jpg a (530-

1190)6602_13_02.jpg je sice vidět hustší porost méně travnatého charakteru při porovnání s fotografií (530-1190)6602_13_03.jpg, nicméně tento nevykazuje známky starých neposečených rostlin (jen u příkmenných pásů, a to ne všech) v daném vegetačním období a SZIF tak v novém řízení odůvodní jím vypočtenou nezpůsobilou plochu, v opačném případě, tuto spornou plochu odečte od nezpůsobilé.“ (podtrhl soud). Fond ve svém třetím rozhodnutí a žalovaný v nyní přezkoumávaném rozhodnutí však hodnotili *tytéž fotografie* podstatně odlišně (srov. citaci v bodě 23 tohoto rozsudku), aniž by tuto okolnost nějak vysvětlili, přestože na to žalobkyně v odvolání upozorňovala. Tuto odvolací námitku tak soud nepovažuje za řádně vypořádanou.

36. Zároveň soud připomíná, že žalobkyně svá tvrzení neprokazovala jen fotografiemi, ale i dalšími důkazy, např. výsledkem kontrolorky I. R. z ÚKZÚZ, jež byla na pozemku přítomna při kontrole 28. 7. 2022. Vzhledem k těmto okolnostem jistě nelze vyloučit, že tato svědkyně mohla poskytnout informace o stavu pozemku k 28. 7. 2022, jenž mohl něco vypovědět o tom, zda byl pozemek v roce 2022 posečen. Žalobkyně nabídla žalovanému údaje potřebné pro kontaktování této svědkyně a předeslala její ochotu vypovídat, ale žalovaný tento důkaz neprovedl a jeho provedení nijak neodůvodnil. Ani v tomto ohledu tak nedostal svým povinností.
37. Důvodným soud naopak neshledal žalobkynin argument, že obhospodařování mohla dosáhnout i tím, že by část půdy ponechala v zájmu zvýšení biodiverzity neposečenou. Žalobkyně tak samozřejmě učinit mohla, ale pokud žádala o poskytnutí dotace, tak musela splnit příslušné dotační podmínky. Zatímco nařízení vlády č. 76/2015 Sb., o podmínkách provádění opatření ekologické zemědělství, umožňuje za jistých okolností u půdy s kulturou J ponechat každoročně 5 až 15 % výměry daného dílu půdního bloku v meziřadí a manipulačním prostoru bez seče nebo pastvy [§ 17 písm. f)], nařízení vlády č. 50/2015 Sb. to neumožňuje. Oba zemědělské režimy představují komplexní soubory práv a povinností, které nelze samostatně vytrhávat a přenášet z jednoho režimu do druhého. Není přitom sporu o to, že žalobkyně na dílu 13 neobhospodařuje v režimu ekologického zemědělství. Soud již výše vyložil, že „zemědělské obhospodařování“ ve smyslu nařízení vlády č. 50/2015 Sb. předpokládá každoročně určitou aktivní činnost zemědělce, a pokud právní předpisy a dotační podmínky výslovně nestanovily něco jiného, žalobkyně byla povinna provést v daném roce aspoň jednu zemědělskou operaci. Žalobkyně svou argumentaci ostatně staví na tom, že tak učinila u všech částí dílu 13, byť u plochy C až koncem září.
38. Žalovanému lze částečně přisvědčit také v hodnocení protokolu o kontrole ÚKZÚZ. Předmětem této kontroly bylo mimo jiné dodržování §§ 46, 61, 64 a 86 zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči, a nebylo při ní zjištěno žádné porušení NAEKO (navazující ochrana modráška). Nutně z toho však nevyplývá, že stav travního porostu odpovídal tomu, že pozemek byl zemědělsky obhospodařován ve smyslu § 7 odst. 2 písm. c) nařízení vlády; splnění této podmínky kontrola nezkontrolovala. Žalovaný má pravdu také v tom, že pokud by žalobkyně neobhospodařila své pozemky z důvodu vysokých srážek, měla by ohlásit zásah vyšší moci podle § 11i zákona o Fondu. Míjí tím však podstatu žalobkyniny argumentace. Ta poukazem na nadprůměrné množství srážek v období od 20. 8. do 22. 9. 2022 vysvětlovala, proč travní porost vyrostl do relativně vysoké výšky, neodůvodňovala jimi neprovedení seče; na dřívějším splnění této své povinnosti naopak trvala: „*Termín kontroly tak byl těsně před provedením druhé seče, se kterou bylo nutné vyčkat do konce září až půda dostatečně oschne a bude možné na ni vyjít zemědělskou technikou.*“ (s. 17 žalobkynina prvního odvolání; podtrhl soud).

39. Žalobkyně v žalobě uvedla, že důvody nezákonnosti uplatněné ve vztahu k dílu 13 se uplatní také u ostatních dílů, na nichž správní orgány zjistily zemědělsky neobhospodařovanou půdu. Takto však žalobní bod formulovat nelze. Ačkoli se také na ostatních dílech nacházela kultura J, z napadeného rozhodnutí je zřejmé, že skutkový stav zjištěný na jednotlivých dílech nebyl totožný: na různých dílech byly zjištěny různé nedostatky: vzrostlejší travní porost, staršiny, vysoký plevel, náletové dřeviny či skládka klestí atp. Také žalobkyně v průběhu správního řízení strukturovala svou obhajobu zčásti dle jednotlivých půdních dílů. Pokud v žalobě zpochybňovala skutková zjištění poukazem na konkrétní fotografie dílu 13, pak tuto argumentaci logicky nelze vztáhnout na jiné díly, k nimž žalobkyně v žalobě nic konkrétního neuvedla. Ostatně i ona sama připustila, že u dílu 13 jsou její tvrzení nejprůkaznější (bod 20 žaloby), čímž dala najevo, že ani podle jejího názoru není důkazní situace u všech dílů shodná.
40. Správní soudnictví je ovládáno zásadou dispoziční a koncentrační, vyjádřenými v § 71 s. ř. s., podle jehož odst. 1 písm. d) musí žaloba obsahovat žalobní body, z nichž musí být patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné. Vymezením žalobního bodu se zabýval NSS např. v rozsudku 2 Azs 92/2005, č. 835/2006 Sb. NSS z 20. 12. 2005, podle něž je žalobce povinen „*uvést v žalobě konkrétní (tj. ve vztahu k žalobci a k projednávané věci individualizovanou) skutková tvrzení doprovázená (v témže smyslu) konkrétní právní argumentací, z nichž plyne, z jakých důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné.*“ Od žalobkyně, která vymezuje hranice soudního přezkumu, se tak oprávněně žádá procesní zodpovědnost. Není naprosto na místě, aby za ni soud zkoumal obsah správního spisu a zjišťoval, v jakém rozsahu lze její argumentaci ohledně dílu 13 vztáhnout na ostatní půdní díly. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by funkci žalobkynina advokáta. (Rozsudek rozšířeného senátu NSS 4 As 3/2008 z 24. 8. 2010.) Dalšími půdními díly se soud proto podrobněji nezabýval.

4. Závěr a náklady řízení.

41. Žalovaný vyšel ze správního předpokladu, že k zemědělskému obhospodařování bylo třeba, aby žalobkyně provedla na půdním dílu 13 v daném roce aspoň jednu zemědělskou operaci, ale řádně neodůvodnil svůj závěr, že tak musela učinit do 31. 8. 2022. Zároveň žalovaný nevysvětlil, proč žalobkynin navržené důkazy neprokazují její tvrzení o provedení seče celého dílu 13 s výjimkou malé plochy C v červnu 2022. Žalobkyně po celý průběh správního řízení předestírala logické úvahy (soud nehodnotí, zda věcně správné), jimiž odůvodňovala, proč na dílu 13 musela být v daném roce provedena přinejmenším jedna zemědělská operace a proč zjištěný stav nedokládá, že by žalobkyně díl 13 zemědělsky neobhospodařovala. Správní orgány na ně však reagovaly jen krajně obecnými tvrzeními, které dostatečně nereflektovaly ani žalobkynina tvrzení, ani její důkazní návrhy. Napadené rozhodnutí je tak dílem nepřezkoumatelné, dílem skutkový stav, který vzal žalovaný za prokázaný, nemá oporu ve správním spisu, jak soud ukázal i při jednání na několika fotografiích nacházejících se ve správním spisu. Tyto nedostatky napadeného rozhodnutí nebylo možné odstranit v řízení před soudem, neboť by vyžadovaly zásadní a rozsáhlé doplnění dokazování a soud by tak nepřipustně nahradil činnost správního orgánu (srov. rozsudek NSS 7 As 58/2022-34 z 31. 10. 2023 nebo usnesení rozšířeného senátu NSS 10 As 24/2015-71 z 2. 5. 2017, bod 49). Proto soud neprovedl žalobkynin navržené důkazy: rozhovor s žalobkyniným manželem ve slovenském magazínu *SME Dom a zábrada*, screenshot digitální informace o fotografii DSC02606.JPG, výslech inspektorky ÚKZÚZ I. R., výslech M. S. a vypracování znaleckého

posudku za účelem zjištění, zda se na dílu 13 v době kontroly nacházela jestřabina východní, včetně ohledání místa samého. Stejně tak bez významu je pro toto soudní řízení polemika účastníků o druhu plevelu na fotografiích pořízených při kontrole a s tím související důkazy navržené žalobkyní v triplice. Také zodpovězení těchto otázek bude mít případně místo v dalším správním řízení. Soud proto zrušil napadené rozhodnutí podle § 78 odst. 1 s. ř. s. pro vady řízení a věc vrátil žalovanému podle § 78 odst. 4 s. ř. s. k dalšímu řízení. V něm žalovaný zejména znova posoudí, zda musela být zemědělská operace na dílu 13 provedena do 31. 8. daného roku, a dále vyhodnotí všechna žalobkynina tvrzení a důkazní návrhy ohledně dřívějšího provedení seče v daném roce, zohledňuje přitom okolnosti popsané v tomto rozsudku. V dalším řízení bude žalovaný vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

42. O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobci měli ve věci plný úspěch, proto mají proti žalovanému právo na náhradu nákladů řízení, jež zahrnují také náklady zastoupení advokátem. Jejich výši soud určil v souladu s vyhláškou Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění účinném ke dni provedení jednotlivých úkonů. Náklady řízení tak tvoří:
- a) Soudní poplatek za žalobu (3 000 Kč).
 - b) Odměna za pět úkonů právní služby ve výši 4 620 Kč: převzetí a přípravu zastoupení, sepsí žaloby, sepsí repliky, sepsí triplicy, účast na jednání před soudem [§ 7, § 9 odst. 5, § 11 odst. 1 písm. a), d), g) advokátního tarifu].
 - c) Paušální náhrada hotových výdajů 450 Kč za každý z těchto pěti úkonů (§ 12 odst. 4 advokátního tarifu).
 - d) Náklady na cestu žalobkynina zástupce na soudní jednání z Brna do Prahy a zpět osobním vozem ve výši 3 185 Kč: trasa 2 x 504 km, náhrada 5,80 Kč/km, cena paliva 35,80 Kč/litr a průměrná spotřeba 5,6 litr/km.
 - e) Místní parkovné v Praze ve výši 135 Kč.
 - f) Náhrada za promeškaný čas žalobkynina zástupce při cestě na soudní jednání z Brna do Prahy a zpět v celkové výši 1 500 Kč za 2x 5 započatých půlhodin [§ 14 odst. 1 písm. a) a odst. 3 advokátního tarifu].
 - g) Částka 6 336 Kč odpovídající DPH v sazbě 21 % z položek b) až f), zaokrouhlená na celé koruny nahoru (§ 146 odst. 2 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád), neboť žalobkynin zástupce je registrován k placení DPH (§ 57 odst. 2 s. ř. s.).
43. Žalobkyniny náklady na zastoupení advokátem tak činí 36 506 Kč a náklady řízení celkem 39 506 Kč, a žalovaný je povinen nahradit je žalobkyni v přiměřené 30denní lhůtě k rukám jejího zástupce (§ 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve spojení s § 64 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 6, Brno, a to v tolika vyhotoveních (podává-li se v listinné podobě), aby jedno zůstalo soudu a každý účastník dostal jeden stejnopis. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz v rámečku Rychlé odkazy – Úhrada soudních poplatků.

Praha 26. června 2025

JUDr. Ing. Viera Horčicová
předsedkyně senátu

USNESENÍ

Městský soud v Praze rozhodl pověřeným členem senátu JUDr. Vladimírem Gabrielem Navrátilkem ve věci

žalobkyně: **H. S.**

zastoupena advokátem Mgr. Ing. Pavlem Knoppem

sídlem Pekařská 1004/26, 602 00 Brno

proti

žalovanému: **Ministerstvo zemědělství**

sídlem Těšnov 65/17, 110 00 Praha 1

takto:

Odůvodnění rozsudku Městského soudu v Praze č. j. 10 A 11/2025-98 z 26. 6. 2025 se podle § 54 odst. 6 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, opravuje takto:

- 1) v bodě 3 se slovo „staršiny“ nahrazuje slovem „stařiny“;
- 2) v bodě 3 se slovo „ÚKZÚS“ nahrazuje slovem „ÚKZÚZ“;
- 3) v bodě 3 se slovo „jestřabnice“ nahrazuje slovem „jestřabiny“;
- 4) v bodě 3 se slovo „jetelnice“ nahrazuje slovem „jetelovina“;
- 5) v bodě 5 se slovo „jestřabnici“ nahrazuje slovem „jestřabinu“;
- 6) v bodě 10 se slovo „jestřabnice“ nahrazuje slovem „jestřabiny“;
- 7) v bodě 13 se slovo „jestřabnici“ nahrazuje slovem „jestřabinu“;
- 8) v bodě 39 se slovo „staršiny“ nahrazuje slovem „stařiny“;

neboť šlo o zjevné chyby v psaní.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 6, Brno, a to v tolika vyhotoveních (podává-li se v listinné podobě), aby jedno zůstalo soudu a každý účastník dostal jeden stejnopis. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem v týdnu, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost proti opravnému usnesení lze podat pouze z důvodu, že nebyly splněny zákonné podmínky pro provedení opravy (rozsudek NSS č. j. 4 Ads 139/2011-400 z 3. 11. 2011), a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 3. února 2026

JUDr. Vladimír Gabriel Navrátil

pověřený člen senátu